

МІЛІТАРНИЙ ІМІДЖ УКРАЇНИ ЯК ІНСТРУМЕНТ МІЖНАРОДНОЇ ПІДТРИМКИ

У тезах здійснено комплексний аналіз трансформації міжнародного іміджу України у контексті повномасштабної війни з Російською Федерацією. Особлива увага приділена становленню мілітарного іміджу як ефективного інструменту зовнішньої політики та чинника мобілізації міжнародної підтримки. Наголошується, що після 24 лютого 2022 року Україна переосмислила свою міжнародну репрезентацію, сформувавши образ сильної, згуртованої нації, що захищає не лише власну незалежність, а й загальноєвропейські цінності свободи та демократії.

Окремо розглядається роль громадянського суспільства, цифрової інфраструктури, культурної дипломатії, а також лідерського потенціалу президента Володимира Зеленського як ключових елементів у конструюванні позитивного мілітарного іміджу. Акцентовується увага на впливі нової ідентичності країни на рівень довіри та готовності міжнародних партнерів надавати Україні політичну, економічну та військову допомогу. Підкреслюється, що мілітарний імідж у цьому контексті виступає не лише інструментом захисту, а й платформою зовнішньополітичної суб'єктності України в умовах глобальної кризи.

Ключові слова: міжнародна підтримка, імідж держави, мілітарний імідж, зовнішня політика, Україна, повномасштабне вторгнення, міжнародні партнери.

В умовах подій, що взяли початок від 24 лютого 2022 року, а саме повномасштабного вторгнення Російської Федерації в Україну, імідж України зазнав значної трансформації як всередині так і ззовні. Залучення міжнародної підтримки та прозорість стали основною метою нового іміджу країни. Враховуючи інформаційний аспект війни, перед Україною постало завдання не тільки покращити свій імідж, а й захищатись від агресивної пропаганди і дезінформації націленої на знищення позитивного іміджу України. Новизною цього процесу перетворення є розуміння того, що імідж сучасної України формується не лише на основі політичних заяв, а й через дії громадянського суспільства, героїзм Збройних сил, підтримку волонтерів та ініціативи культурної дипломатії. Оскільки поняття «мілітарного» або військового іміджу для України є відносно новим, слід детальніше розглянути його ефективність та довгостроковість.

Першочергово слід коротко розглянути імідж України до початку повномасштабного вторгнення, задля порівняння ефективності мілітарного іміджу. Упродовж років, що передували 2022 року, формування міжнародного іміджу України відбувалося як у спосіб стихійного реагування на зовнішні події, так і шляхом окремих цілеспрямованих інформаційних кампаній. Проте, домінантним залишалося сприйняття України крізь призму негативних стереотипів, сформованих попередніми політичними кризами та економічною нестабільністю. У медійному та дипломатичному просторі частіше за все фіксувались асоціації з поняттями на кшталт: політична нестабільність, корупція, слабка правова система, низький рівень життя, «заморожений конфлікт» на Донбасі, дешева робоча сила, складні умови для ведення бізнесу і т. д. Загалом через ці асоціації Україна поставала як країна з обмеженим потенціалом для розвитку і не мала особливої привабливості для інвесторів. Тобто, ми можемо говорити про доволі низьку ефективність іміджу, що створювало перепони у зближенні з міжнародними партнерами [1].

Зважаючи на те, що імідж України потребував нової стратегії, саме повномасштабне вторгнення стало каталізатором трансформації зовнішньополітичного іміджу. Сама трансформація теж не сталась через специфічну зовнішню стратегію, а скоріше була наслідком реакції на внутрішню кризу, що постала перед країною. Одночасно Україна зіткнулась з політичною, воєнною та гуманітарною кризами, які незважаючи на їх трагічність, показали певні зрушення у міжнародному сприйнятті України, що в останні роки стало ефективним інструментом забезпечення міжнародної підтримки. В цей період можна виділити нові риси, котрі стали притаманними іміджу України, а саме:

- Національна єдність та високий рівень громадської самоорганізації, що проявились внаслідок вищезгаданої кризової ситуації, в котрій опинилась держава. Високий рівень консолідації проявився у самостійному взятті на себе відповідальності за вирішення гуманітарних, логістичних, безпекових та волонтерських завдань, створення численні ініціатив, фондів, волонтерських хабів та інформаційних платформ.

- Саморепрезентація національної ідентичності. Україна вперше за довгий період змогла артикулювати для світу власну національну ідею, побудовану на цінностях свободи, гідності, опору та незалежності. У результаті відбулася своєрідна «брендингізація» української ідентичності за допомогою асоціацій із силою духу, незламністю та боротьбою за загальнолюдські цінності.

- Інноваційність державного управління та цифрова трансформація, що стали відповіддю на постійну небезпеку ракетних обстрілів і проблематичність отримання інформації та адміністративних послуг громадянами. Якщо до повномасштабного вторгнення громадяни вже мали можливість отримання деяких послуг в режимі онлайн, то з вторгненням це постало важливою проблемою, враховуючи втрату громадянами фізичних документів, внутрішньо переміщених осіб, що не мають можливості отримати послуги за місцем реєстрації і т.д. Наразі цифровізація адміністративних послуг і документації стали швидко розвивається, що можна стверджувати, що Україна є однією із лідерів цьому напрямі серед європейських партнерів [1].

Із перших днів повномасштабного вторгнення Російської Федерації у 2022 році міжнародна підтримка України набула безпрецедентного масштабу. Стрімке формування мілітарного іміджу держави, як символу спротиву, мужності та незламності стало потужним фактором, який мобілізував світову спільноту до активних дій. Тисячі акцій солідарності, хвиля гуманітарної та військової допомоги, безперервна дипломатична взаємодія з лідерами провідних країн світу – все це стало можливо і завдяки сильному візуальному та емоційному образу України як нації-воїни, що самовіддано утримує не лише свої кордони, а й бореться за загальноєвропейські цінності. Така трансформація іміджу суттєво посилила позиції держави на міжнародній арені та створила унікальний комунікаційний ресурс, який може і повинен бути стратегічно використаний у подальшій зовнішньополітичній діяльності [2].

Важливою складовою формування позитивного та стійкого мілітарного іміджу України виступає національна ідентичність, яка охоплює мову, культуру, традиції та, передусім, людей. Український прапор став міжнародним символом боротьби за свободу — його розгортали на сотнях мітингів на підтримку України в різних країнах світу. Культура стала доволі важливим чинником в просуванні України на перші шпальти закордоном. Від визнання українського борщу ЮНЕСКО, до перемоги на пісенному конкурсі Євробачення з піснею «Стефанія», яка об'єднала традиційні й сучасні образи нації в умовах війни. До створення нового, мілітарного образу, образу країни що бореться, сподівається та намагається продовжувати жити попри війну, були залучені всі громадяни, в тому числі ті, хто були вимушені виїхати закордон через війну [2].

В умовах цифровізації, слід зазначити, що інтернет ресурси стали одним із головних інструментів формування політичного іміджу України. Українська влада активно почала використовувати цифрові інструменти не лише для внутрішньої комунікації, а й для формування позитивного міжнародного іміджу держави. Прикладом такої ініціативи стала платформа UNITED24, котра стартувала навесні 2022 року за сприяння самого президента країни. Її головним завданням стало централізоване збирання коштів на підтримку України через офіційні рахунки Національного банку України, з подальшим розподілом ресурсів за визначеними напрямками: оборона, медична допомога, відбудова країни. З часом спектр напрямів було розширено до п'яти – додано освіту, науку та гуманітарне розмінування. Цифрова платформа виконувала також інформаційно-комунікаційну функцію, доносячи світовій спільноті правдиву картину подій в Україні, спростовуючи фейки та сприяючи активному залученню міжнародної підтримки. Цього ж року була представлена і поширена глобальна національна кампанія під брендом Brave.ua, що базувалася на наративі сміливості, з головним слоганом «Be Brave Like Ukraine». Основною місією проєкту стало закріплення на світовій арені асоціації України зі сміливістю, з метою формування нового бренду держави як країни рішучих, стійких і здатних до трансформації громадян. Проєкт мав на меті не лише донести це повідомлення до міжнародної аудиторії, а й зміцнити внутрішню віру українського суспільства в себе. Завдяки масштабній рекламній кампанії в різних країнах світу бренд «сміливості» презентував Україну як простір, де народжуються сміливі ідеї, функціонують підприємства, що не бояться перешкод, і живуть громадяни, готові до боротьби за свободу та майбутнє [2].

Незважаючи на переважну підтримку України в світі серед пересічних громадян, постає питання про те, як мілітарний імідж України сприяє залученню політичної та військової підтримки з боку міжнародних партнерів. Для країни у воєнному стані, міжнародна політична та військова підтримка мають вирішальне значення для самої спроможності країни продовжувати збройне протистояння ворогу. Залучення країн-партнерів, міжнародних організацій та світової спільноти на сторону України є надзвичайно важливою для

формування зовнішньополітичного курсу та забезпечення всебічної допомоги нашій державі в період активної фази збройного конфлікту. Саме від масштабів і стабільності цієї підтримки значною мірою залежить не лише перебіг війни, а й подальше місце України в системі міжнародних відносин після завершення воєнних дій [3].

Наразі основними партнерами України є США, Великобританія, країни Євросоюзу, Туреччина та Польща, які надають всебічну підтримку в цей складний період. Польща, зокрема, однією з перших відгукнулася на потреби України, дві сотні радянських танків та частину танків західного виробництва, а також розмістила понад півтора мільйона українських біженців, спростивши адміністративні процедури для їхнього комфортного перебування. Великобританія, у свою чергу, сприяла постачанню важливої військової техніки і навчання українських військових через британських інструкторів, що допомагають у проведенні бойових операцій. Суттєву підтримку у зміцненні обороноздатності України надали Сполучені Штати, передавши сучасне високотехнологічне озброєння. Серед найбільш значущих поставок варто відзначити реактивні системи залпового вогню HIMARS, які суттєво підвищили ефективність артилерії, бойові машини піхоти M2 Bradley, що забезпечують мобільність і захист особового складу, танки Abrams, а також системи протиповітряної оборони Patriot, здатні ефективно протистояти ракетним атакам. Таке озброєння не лише зміцнило позиції українських військових на полі бою, а й стало символом стратегічного партнерства з США та високого рівня довіри між країнами [3].

Слід зазначити, що велика частина зусиль в досягненні таких міцних партнерських відносин з міжнародною спільнотою припадає на плечі головного представника України на світовій арені – Президента України. Його особистий імідж, а також його здатність ефективно комунікувати з міжнародною спільнотою, значною мірою визначаючи успіхи України у забезпеченні міжнародної підтримки. На міжнародній арені В. Зеленський постає як лідер, який веде країну через важкий період війни, і завдяки цьому його образ отримує схвалення серед світових лідерів. Важливо, що імідж В. Зеленського як лідера, який зумів об'єднати країну, та його здатність захищати національні інтереси, грає ключову роль у формуванні мілітарного іміджу України. Це впливає на формування позицій міжнародних партнерів і мобілізує їх для підтримки нашої країни, як у політичній, так і у військовій площині [3].

Оскільки в Україні продовжує тривати війна, то одним із ключових дипломатичних завдань залишається отримання міжнародної підтримки та репутації нашої країни. Першочерговою складовою зовнішньої іміджевої політики має стати демонстрація відданості демократичним цінностям, свободі, прозорості та правовій державності, що в подальшому стане основою для іміджу України як держави, що прагне до сталого миру, справедливості та європейських стандартів розвитку. Як продовження цієї складової, слід згадати про підвищення загальної політичної культури серед населення шляхом проведення форумів, конференцій та інших публічних заходів на міжнародному рівні, які сприятимуть активному діалогу з власне міжнародною спільнотою та формуванню стійкого позитивного іміджу України. Повертаючись до інформаційних інструментів, важливим елементом має стати постійна присутність України в інформаційному полі глобального рівня, зокрема через професійну комунікацію в медіа та соціальних мережах. Загалом все зводиться до утворення і утримання міцних стосунків з державами-союзниками, що продовжать підтримувати Україну в довгостроковій перспективі навіть у період відновлення. Україна має зберігати та продовжувати завоювати довіру міжнародних партнерів через прозорість, інституційну стабільність та ефективну внутрішню політику. Формування іміджу як надійного союзника, передбачуваного партнера та модерної демократичної держави має бути сталою ціллю на найближчі десятиліття [3].

Мілітарний імідж України сьогодні це вже не просто про образ країни, що бореться. Це уособлення глобальної боротьби за свободу, права людини та цінності цивілізованого світу. Такий імідж має стратегічне значення для зовнішньої політики України, адже дозволяє утримувати стабільну увагу світової спільноти та гарантувати подальшу допомогу на шляху до перемоги та повоєнного відновлення. Завдяки набутому образу надійного та принципового партнера, Україна отримала нові можливості для посилення співпраці з міжнародними інституціями, укладання вигідних угод та участі в глобальних ініціативах. У довгостроковій перспективі ключовим завданням для України стане збереження здобутої міжнародної довіри та підтримки навіть після завершення воєнних дій. Мілітарний імідж не є і не може бути застосований в довгостроковій стратегії пост-воєнного періоду країни. Постає завдання поступової адаптації мілітарного іміджу до мирного контексту з акцентом на відбудову країни, економічний розвиток і послідовну реалізацію євроінтеграційного курсу. Втім, мілітарний імідж заклав доволі стабільну основу для подальшого розвитку іміджевої стратегії, як у контексті міжнародної комунікації, так і у формуванні цілісного бренду держави, що в подальшому сприятиме побудові самостійного іміджу України у світі.

References

1. Rudnieva, A. O., & Malovana, Y. H. (2022). Transformatsiia imidzhu Ukrainy v umovakh yevrointehratsiinykh protsesiv na tli viiskovoho konfliktu z Rosiiskoiu Federatsiieiu [The transformation of Ukraine's image in the context of European integration processes amid the military conflict with the Russian Federation]. *Politykus – Scientific Journal «Politykus»*, Special Issue, (pp. 100–105) [in Ukrainian]. Retrieved from: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/16516/1/Rudnieva%20Anna%20Olehivna.pdf>.
2. Soloviova, Y. Ye., & Hrushchenko, A. V. (2023). Promotsiia imidzhu Ukrainy periodu povnomasshtabnoho vtorhnennia: aspekty ta media-instrumentarii [Promotion of Ukraine's image during the full-scale invasion: aspects and media tools]. *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Seriya: Filolohiia. Zhurnalistyka – Scientific Notes of V. I. Vernadsky Taurida National University. Series: Philology. Journalism*, 34(73), No. 4, (pp. 325–329) [in Ukrainian]. Retrieved from: https://philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2023/4_2023/55.pdf.
3. Tsurkanova, I. (2023). Imidzh Ukrainy v umovakh viiny ta mizhnarodna politychna pidtrymka [Ukraine's image in wartime and international political support]. *Hrani – Grani*, 26(3), (pp. 87–92) [in Ukrainian]. Retrieved from: <https://grani.org.ua/index.php/journal/article/view/1888/1855>.

DOI 10.34132/mspc2025.01.10.15

Tetiana Lushahina
Kseniia Davydenko

THE MILITARY IMAGE OF UKRAINE AS A TOOL OF INTERNATIONAL SUPPORT

The theses present a comprehensive analysis of the transformation of Ukraine's international image in the context of the full-scale war with the Russian Federation. Special attention is paid to the development of the military image as an effective tool of foreign policy and a factor in mobilizing international support. It is emphasized that after February 24, 2022, Ukraine redefined its international representation, forming the image of a strong, united nation defending not only its own independence but also shared European values of freedom and democracy.

The role of civil society, digital infrastructure, cultural diplomacy, and the leadership potential of President Volodymyr Zelenskyi are considered as key components in shaping a positive military image. The impact of the country's renewed identity on the level of trust and the willingness of international partners to provide Ukraine with political, economic, and military assistance is highlighted. It is underlined that the military image in this context serves not only as a means of defense but also as a platform for Ukraine's foreign policy subjectivity amid a global crisis.

Keywords: international support, state image, military image, foreign policy, Ukraine, war, cultural diplomacy, leadership, identity, international partners.

Відомості про автора / Information about the Author

Тетяна Лушагіна, канд. політ. наук, доцент кафедри соціології та політології факультету політичних наук Чорноморського національного університету імені Петра Могили, м. Миколаїв, Україна. E-mail: t.lushagina@gmail.com, orcid: <https://orcid.org/0000-0001-8599-2923>.

Tetiana Lushahina, PhD in Political Science, Associate Professor of the Department of Sociology and Political Science, Faculty of Political Science, Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolaiv, Ukraine. E-mail: t.lushagina@gmail.com, orcid: <https://orcid.org/0000-0001-8599-2923>.

Ксенія Давиденко, студентка 431 групи спеціальності 052 Політологія кафедри соціології та політології факультету політичних наук Чорноморського національного університету імені Петра Могили, м. Миколаїв, Україна. E-mail: ksumaritime@gmail.com.

Kseniia Davydenko, a student of Group 431, specialty 052 Political Science, Department of Sociology and Political Science, Faculty of Political Science, Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolaiv, Ukraine. E-mail: ksumaritime@gmail.com.

© Т. Лушагіна, К. Давиденко
22.05.2025.

Стаття отримана редакцією

